

BRÜSSZEL INTÉZET

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ
2013. OKTÓBER

BRÜSSZEL INTÉZET

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

* * *

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ
2013. OKTÓBER

TARTALOMJEGYZÉK

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY	4
Összefogás	4
<i>Brüsszel Intézet</i>	5
A JELENTÉSRŐL	6
MÓDSZERTAN	7
ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK – 2013. OKTÓBER	12
Támadás	13
Rongálás	13
Gyűlöletbeszéd	14
TOVÁBBI ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK	16
KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK	17
HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK	18
HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL	22
EGYÉB HÍREK	24
A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ÜGYEI	25
A HÓNAP KRÓNIKÁJA	28
KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS	29
FELHASZNÁLT IRODALOM	30
IMPRESSZUM	31

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az antiszemitizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb feltétele a helyzet pontos ismerete, az antiszemitizmus valódi elterjedtségének vizsgálata. A Tett és Védelem Alapítvány egyik célja éppen a kérdést övező ismerethiány felszámolása. Ennek eszköze többek között a folyamatos és szakmailag megalapozott közéleti monitoring tevékenység, mivel a tényleges információk összegyűjtése, elemzése nélkül nem lehet valós védelmet biztosítani a közösség számára. A monitoring eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel közzé teszi.

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: az antiszemita gyűlölet bűncselekményekkel, illetve a gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentés ezt a kettőt összefoglalóan gyűlölet-cselekményeknek nevezi. Mindkettő esetében fontos kritérium, hogy azok elkövetésekor azonosítható az antiszemita motiváció. Míg azonban az előbbieket a büntetőjog szerint bűncselekményeknek minősítjük, az utóbbiak ezt a szintet nem érik el. A teljes kép felrajzolásához azonban mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Az események regisztrálásán kívül fontos azok különböző jellemzőinek számbavétele is. A dokumentálás során ezért rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére, célpontjára, következményeire vonatkozó adatokat. Másrészt különböző cselekménytípusokat is megkülönböztetünk.

2013 októberében hét antiszemita gyűlölet-cselekményt azonosítottunk. Ezek közül kettő nem számít bele a statisztikába. A statisztikába beleszámító öt incidens közül egyet a támadás, egyet a rongálás és hármat a gyűlöletbeszéd kategóriába sorolhatunk. A gyűlöletcselekmények közül három a fővárosban, kettő pedig egy-egy megyeszékhelyen történt.

A Tett és Védelem Alapítvány 2013 októberében számos korábban indított eljárás ügyében kapott határozatot. Ezek mindegyike nyomozások felfüggesztéséről, feljelentések és panaszok elutasításáról szólt. Fontos, hogy október 2-án az Alapítvány bejelentette, hogy az Alkotmánybírósághoz fordul a gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos joggyakorlat megváltoztatása ügyében. Az Alapítvány álláspontja szerint habár a jelenlegi jogi környezet alkalmas lenne arra, hogy gyűlölet-bűncselekményeket szankcionálja, maga a jogalkalmazás tökéletesen alkalmatlan, hogy bármilyen módon a szankciót érvényesítse.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

Az antiszemitizmus jelensége nem új keletű Magyarországon. A korábban tapasztalt gyűlöletbeszéd azonban egyre jobban eluralkodik a közéletben. A helyzetet súlyosbítja, hogy a nyíltan antiszemita, rasszista nézeteket valló szélsőségeseknek számos országgyűlési képviselője van, így az antiszemita gyűlöletbeszéd a parlamentben, valamint szervezett rendezvényeken is sokkal inkább megjelenik. Ezek a tényezők hívták életre a Tett és Védelem Alapítványt. A Tett és Védelem Alapítvány a hazai jogrendszer által biztosított civil szerveződési lehetőségek közül az alapítványi formát választotta; bejegyzése 2012 novemberében történt meg. Az Alapítvány a romló minőségű közbeszéd, a kirekesztés, az antiszemitizmus táptalaját adó ismerethiány, valamint az atrocitások és a törvényszegések elleni erélytelen jogi fellépéssel szemben kíván új alternatívát nyújtani.

ÖSSZEFOGÁS

A Tett és Védelem Alapítvány bejegyzett civil szervezet. Az Alapítvány munkájában közreműködők között vannak a neológiát és ortodoxiát képviselő Mazsihisz, a statsquo/chábád EMIH, a reform irányzatú Szim Salom vezető személyiségei és az irányzatoktól független, de a társadalom elismert tagjaiként számon tartott emblemikus személyiségek egyaránt. Az Alapítvány kurátorai megjelenítik a Magyarországon működő legfontosabb zsidó vallási és kulturális irányzatokat és így szimbolikusan is kifejezik, hogy az antiszemitizmus elleni fellépés mindannyiunk közös ügye.

BRÜSSZEL INTÉZET

Az antiszemita gyűlöletcselekmények monitorozását a **Tett és Védelem Alapítvány** által életre hívott **Brüsszel Intézet**, az **Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet** (EBESZ) által kidolgozott és javasolt módszerek alapján végzi. Az Intézet, a monitoring munka során, az antiszemita jelenségeket különböző, standardizált források által nyújtott információk alapján rögzíti és elemzi. Az incidenseket hét különböző kategóriába soroló monitoring munka forrásai többek között: az Intézet saját Kutatási és Incidenskövetési Csoportjának forrásai, a sajtóban és a közmédiában fellelhető információk, valamint a kormányzati szervekkel kötött megállapodás keretében lehetőség nyílik a bírósági, a bünyügyi és egyéb államigazgatási területek adatbázisaiban fellelhető releváns adatok felhasználására is. Az Intézet létrehozta és üzemelteti az **51 00 000** számon elérhető **FORRÓDRÓT**-ot, melyen antiszemita és zsidóellenes megnyilvánulások bejelentésére nyílik lehetőség.

A **Brüsszel Intézet** kutatási terve a havi rendszeres monitoring-jelentések közzétételén túl magába foglalja egy átfogó, a zsidóságot érintő, kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmazó kutatást, valamint az egész társadalomra kiterjedő felmérést az antiszemitizmus jelenlegi helyzetével kapcsolatban. A program részét képezi továbbá egy olyan differenciált képzési program kialakítása, mely az állami ügyintézés különböző szintjei és szereplői számára biztosít felkészítést a rasszista és antiszemita jelenségekkel kapcsolatos fellépésről, eljárásokról iskolai és továbbképzés-rendszerű tananyagok formájában.

A JELENTÉSRŐL

A magyarországi antiszemitizmus megítélése, kezelése sokszor rendkívül szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A tényleges helyzet megismerése a valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele, ezért a Tett és Védelem Alapítvány feladatának tekinti, hogy pontos és minél teljesebb képet adjon a magyarországi antiszemitizmus mértékéről. Ennek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek¹ monitorozása. Ennek eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel teszi közzé. A havi beszámolókon kívül minden évben részletesebb elemzéseket is magába foglaló összefoglaló jelentést készít az adott évben elkövetett cselekményekről.

A gyűlölet bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekmény típusoktól. Ezek a bűncselekmények egyfajta üzenetnek tekinthetők, így túlmutatnak magán a cselekedeten. Ez a többlet-jelentés a társadalom különböző szinterein manifesztálódik: az egyén, a megtámadott csoport és végül az egész társadalom szintjén. Az áldozatok pszichológiailag, érzelmileg nagyobb traumát élhetnek át. Ezeknél a cselekményeknél nem „csak” az áldozatok vagyona, testi épsége kerül veszélybe, hanem önbecsülése is. Ezek a tettek megkérdőjelezzik az egyén egyenlőséghez, magához a társadalomhoz való tartozásának jogát. Fontos, hogy ezeknél a bűncselekményeknél az áldozatokat valamilyen megváltozhatatlan tulajdonságuk miatt ér támadás, éppen ezért még védtelenebbnek érezhetik magukat. Az áldozatok sokszor attól félnek, hogy újra atrocitások áldozataivá válnak. Az ilyen esetek nem megfelelő kezelése könnyen az áldozatok másodlagos viktimizációjához vezethet. Ennek a cselekménytípusnak nagy hatása van arra a csoportra nézve is, amelyhez a megtámadott egyén tartozik. Ezen cselekmények áldozatai sokszor felcserélhetőek, mivel számtalan esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott – éppen megtámadott – csoport tagja. Éppen ezért ezen csoport tagjai érzelmileg szintén involválódnak, illetve attól félhetnek, hogy a jövőben ők maguk is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontjaivá válhatnak. Különösen igaz ez olyan csoportok esetében, amelyek hosszú idő óta ki vannak téve az előítéleteknek. Nem kell bizonygatni, hogy a zsidóság ezek közé a csoportok közé tartozik. Ezek a cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen esetek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve is súlyos következményekkel járhat. Egyrészt az elkövetőket vagy akár másokat is hasonló büntettek elkövetésére sarkallhat. Másrészt jelentősen csökkentheti a társadalmi kohéziós erejét. (Levin és McDevitt 1999, 92–93; OSCE/ODIHR 2009a, 19–21; OSCE/ODIHR 2009b, 17–18; Perry 2001, 10)

¹ Ezek részletes definícióját lásd a **Módszertan** részben.

Általánosságban elmondható, hogy kevesebb gyűlölet-cselekményt jelentenek, illetve dokumentálnak, amint amennyi valójában megtörténik. Az áldozatok sok esetben nem jelentik ezeket a rendőrségnek. Ennek több oka lehet. Egyrészt sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik ezeket az eseteket, akár a felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Az áldozatok közül sokan nem rendelkeznek azzal a jogismerettel, ami garantálja a védelmüket. Az áldozatok érezhetnek szégyent is vagy tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül. Az alulminősítés is sok esetben előfordul, vagyis a hivatalos szervek nem állapítják meg a gyűlölet motivációt. Éppen a civil szervezetek azok, akik segíthetnek ezen problémák orvoslásában. Különösen hasznos lehet az állami szervekkel – például rendőrséggel, ügyészséggel – való együttműködés.² A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy a hivatalos szervek figyelmét felhívják az országban elkövetett, gyűlöletmotiválta cselekményekre. Az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendek rajzolhatók fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra való terelésében, elláthatják az áldozatok védelmét, illetve más módokon segíthetik őket. Ezek a szervezetek közvetítőként is szolgálhatnak az áldozatok és a rendőrség között. (OSCE/ODIHR 2009b, 34–36)

²Jó példa erre a Community Security Trust (CST) és a londoni, illetve a manchesteri rendőrség együttműködése. (CST 2013)

MÓDSZERTAN

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. Ezeket az EBESZ a következőképpen definiálja³ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁴
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető-törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. A magyar büntetőjog kétféle gyűlölet-bűncselekményt nevesít: a közösség tagja elleni erőszak, valamint a közösség elleni uszítás büntettét. Az újonnan elfogadott Büntető Törvénykönyv (2012. évi C. törvény) az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekményekről szóló XXI. fejezetének 216., valamint a köznyugalom elleni bűncselekményekről szóló XXXII. fejezetének 332. paragrafusa foglalkozik ezekkel. A közösség tagja elleni erőszak büntette akkor állapítható meg, ha az elkövető a sértettet azért, mert az valamely védett csoporthoz tartozik bántalmazza, kényszeríti. Ezen kívül akkor is, ha riadalomkeltésre alkalmas kihívóan közösség-ellenes magatartást tanúsít. A büntett csak akkor valósul meg, ha ennek konkrét sértettje van. A közösség elleni uszítás leginkább gyűlölet-beszédet jelent, és a tényállás megállapításának feltétele, hogy azt nagy nyilvánosság előtt követik el. Az uszítás nem konkrét személy, hanem egy csoport ellen irányul. Fontos kiemelni, hogy más bűncselekmények is minősülhetnek úgy, hogy azokat rasszista indítékkal követték el. Ebben az esetben a bíróságnak súlyosabb ítéletet kell hoznia.⁵ (TASZ 2012, 3–4) Ezekon kívül a Btk. 333. paragrafusa a nemzeti-szocialista rendszer bünei tagadásának büntettéről szól. A 335. paragrafus pedig a különböző önkényuralmi jelképek (többek között horogkereszt, SS-jelvény, nyilaskereszt) terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tételét tiltja.

³ A gyűlölet bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, azonban a gyakorlati munkában nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

⁴ Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény. (OSCE/ODIHR 2009a, 24) Ennek általunk való kezeléséről lásd később.

⁵ A Btk. szó szerint nem tartalmazza a rasszista indítékot, de például az „aljas indok” minősítést kimeríti, ha valaki ilyen indítékkal követ el bűncselekményt.

A gyűlölet incidensek meghatározásának módjairól trendjeiről májusi jelentésünkben részletesen írtunk. Ezen kívül ott ismertettük a nemzetközi szakirodalom ezzel kapcsolatos megállapításait. Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlölet-incidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő. A monitorozás során gyűlölet-cselekménynek tekintünk egyrészt mindent, ami a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába esik. Ezek lehetnek a büntetőtörvénykönyv által nevesített bűncselekmények (közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzeti-socialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban más a büntetőtörvénykönyvben szereplő tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható. A gyűlölet-incidensek azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített⁶, indikátorok vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Különösen fontosak számunkra az áldozatok bejelentései. Ha az áldozat nekünk nem tud vagy nem akar bejelentést tenni, akkor egy közvetítő bevonásával értesülhetünk az incidensről. Ilyen közvetítő lehet az áldozat hozzátartozója, ismerőse, az eset tanúja vagy egy másik civil szervezet. A bejelentések megkönnyítését szolgálja az Alapítvány – korábban említett – huszonnégy órás telefonos Forró Drótja. Ezen kívül lehetőség van online bejelentésre, amelynek során a bejelentő még inkább megőrizheti anonimitását.

Az Alapítvány deklarált célja, hogy kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel lehetséges, hogy az áldozat először hozzájuk fordul vagy egy szemtanú őket értesíti.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: a televízió, a rádió, valamint a sajtó nyomtatott, illetve internetes változata. A jelentés lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

Ezen médiumok monitorozását egyrészt fizetett szakemberek látják el professzionális sajtófigyelés keretei között, másrészt önkéntesek is folyamatosan figyelik a médiumokat és a kinyert információt továbbküldik a Brüsszel Intézet munkatársainak feldolgozására. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség szerint a média egy mind nagyobb szeletét folyamatos monitorozás alatt tarthassuk. Ez kiterjed nagyjából az összes fogható TV- és rádióadóra, az összes nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, illetve az interneten nem csupán a hírportálok, de a közösségi oldalak és a szélsőséges, uszító honlapok monitorozására is.

⁶ Ezeket a **Módszertan** részben mutatjuk meg.

A monitorozás folyamata szisztematikusan, pontosan kidolgozott sztenderdek alapján történik.

A monitorozott gyűlölet-cselekmények közül vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyanok is, amelyeket rögzítünk, azonban a havi statisztikába nem számítjuk bele.⁷

Gyűlölet-események, amelyek beleszámítanak a statisztikába

- csak Magyarországon történt gyűlölet-események; függetlenül attól, hogy az áldozat magyar állampolgár-e
- minden cselekedet, esemény, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom vagy ahol a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény, épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társult további explicit antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon, amelyeket jelentettek a Tett és Védelem Alapítványnak
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése egyes zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha azok túlmennek a politikai közlésen és hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, amelyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek

Gyűlölet-események, amelyek nem számítanak bele a statisztikába

- Magyarországhoz, magyarországi zsidósághoz kötődő antiszemita gyűlölet-cselekmények, amelyek valamiért nem tartoznak a statisztikába (például: nem Magyarországon történtek)
- gyűlölet kifejezések, amelyek honlapokon, kommentekben és online fórumokon rendszeresen megjelennek és nem érkezett róluk személyes bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz

⁷ Ennek kialakításához felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Korábban említettük azokat az indikátorokat, amelyek segítségével valószínűsíthető, hogy az adott cselekedet elkövetésének motivációja előítélet volt. Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, a cselekmény helyszínére, időpontjára vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen milyen – akár büntetőjogi – következményei.

Az egyes cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeinek megragadása is. Az esetek tipizálását kétféle módon is elvégezzük. Az egyik kategória-rendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és holokauszttagadás.

A másik kategorizáláskor a *Nézzünk szembe a tényekkel!* ajánlása alapján hétféle cselekménytípust különböztetünk meg, amelyek a következők (CEJI 2012, 10–12):

- Emberölés: halált okozó személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
 - o személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat
 - o fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
 - o tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek meghalhatnak
 - o bombák és levélbombák
 - o emberrablás
- Támadás
 - o személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
 - o az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
 - o emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is ide értve, amikor a dobás célt tévesztett
- Rongálás
 - o tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
 - o tulajdon meggyalázása
 - o gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet

-
- Fenyegetés
 - o egyértelmű vagy konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
 - o „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán megtévesztés volt
 - o zaklatás
 - o rágalmazás
 - Gyűlöletbeszéd
 - o nyilvános gyűlöletbeszéd
 - o virtuális gyűlölet
 - o sértő magatartás
 - o egynél több címzettnek elküldött sértő írás
 - o irodalom és zene
 - Diszkriminációs esetek

Fontosnak tartjuk a gyűlölet-cselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8) A statikus adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.⁷ Az idősoros adatok elemzésekor pedig mindenképpen gondot fordítunk majd az események dinamikájának bemutatására.

⁸ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLET- CSELEKMÉNYEK – 2013. OKTÓBER

A Tett és Védelem Alapítvány októberi monitoring tevékenysége nyomán hét antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított. Ebből egy határon túli esemény, egy másik esetében pedig nem állapítható meg egyértelműen az antiszemita indíték, így ezek nem számítanak bele a statisztikába. A statisztikába beleszámító öt incidens közül egyet a támadás, egyet a rongálás és hármat a gyűlöletbeszéd kategóriába sorolhatunk.

1. táblázat: Gyűlölet-cselekmények legfontosabb jellemzői, 2013. október (esetszámok)

ELKÖVETÉS HELYSZÍNE	
Főváros	3
Megyeszékhely	2
Egyéb város	0
Község	0
N/A	0
ELKÖVETÉS SZERVEZETTSÉGE	
Spontán	2
Szervezett	0
N/A	3
CSELEKMÉNY BÜNTETŐJOGI TÍPUSA	
Közösség elleni uszítás	4
Közösség tagja elleni erőszak	1
Holokauszt-tagadás	0
Önkényuralmi jelképek használata	0
N/A	0
CSELEKMÉNY-TÍPUS	
Támadás	1
Rongálás	1
Gyűlöletbeszéd	3

TÁMADÁS

Az októberi cselekmények közül egyet soroltunk ebbe a kategóriába.

Arcon köptek egy zsidó férfit

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Október 23-án Budapest VII. kerületében egy a Jobbik tüntetéséről hazatartó férfi egy a zebránál álló zsidó férfihoz lépett és többször bántó kijelentésekkel illette őt zsidósága miatt. Miután az áldozat nem reagált, a férfi arcon köpte. A zsidó fiatalember a Facebook-on írt az esetről. Ezután a Tett és Védelem Alapítvány felvette vele a kapcsolatot, és ő részletesen elmesélte a történeteket.

RONGÁLÁS

A cselekmények közül kettőt soroltunk ebbe a kategóriába. Mindkét eset Budapesten történt.

Megrongálták a Nehru parti holokauszt emlékművet

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Október első napjaiban a „Sz.runk a holokausztra” feliratot vették ismeretlenek a budapesti Nehru parton lévő roma holokauszt emlékműre. A szobor már többször esett vandálok áldozatává. A Tett és Védelem Alapítvány figyelmét egy önkéntese hívta fel a történetekre.

Antiszemita matricák a budapesti Zsidó Szeretetkórház tábláján

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

A Tett és Védelem Alapítvány és más szervezetek közbenjárására Facebook-oldalától megosztott kuruc.info nevű szélsőjobbaldali hírportál matricatervező versenyt hirdetett. A győztes pályamunkákból valódi matricákat is nyomtattak. Ismeretlenek ezeket ragasztották ki a budapesti Zsidó Szeretetkórház ajtáján lévő táblára is.

GYŰLŐLETBESZÉD

Az októberben elkövetett gyűlölet-cselekmények közül három esetében beszélhetünk gyűlöletbeszédéről. Ezek közül egy a fővárosban, kettő pedig egy-egy megyeszékhelyen történt.

Náci karlendítés a szélsőjobbaldali koncerten

Pécs, Baranya megye

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

A Betyársereg szélsőjobbaldali milicista szervezet meghívására október 4-én Pécsen adtak koncertet a Titkolt Ellenállás és a Romantikus Erőszak nevű szélsőjobbaldali zenekarok. A koncert hevében több részt vevő is náci karlendítéssel ünnepelt. A koncerten készült felvételeket internetes honlapján a Betyársereg tette közzé.

Novák Előd antiszemita kijelentést tett az Országgyűlés Kulturális és Sajtóbizottságának ülésén

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Az Országgyűlés Kulturális és Sajtóbizottságának október 14-i ülésén Novák Előd, a Jobbik Magyarországért Mozgalom országgyűlési képviselője holokausztiparnak, hullarablásnak és a közpénzek elherdálásának nevezte a kormány szeptemberben bejelentett döntését a Józsefvárosi pályaudvar holokauszt-emlékhellyé alakításáról és a 2014-es megemlékezéseket szolgáló civil alap létrehozásáról.

Antiszemita matricák Veszprémben

Veszprém, Veszprém megye

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Veszprém polgármestere kezdeményezte, hogy egy közteret Hoffer Ármin volt veszprémi főrabbi után nevezzék el. Ez ellen ismeretlen személyek antiszemita matricákkal tiltakoztak. Több köztéri tárgyra (pl. kuka, villanyoszlop) „Mondj nemet a Hoffer Ármin térre!” feliratú matricákat ragasztottak. A matricán az írás mellett egy emberfigura volt látható, aki Dávid-csillagot dob egy kukába.

TOVÁBBI ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány monitoring tevékenysége során 2013 októberében két olyan antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, amelyek nem képezik részét a statisztikának. Az egyik nem Magyarország területén történt, a másik esetében elképzelhető ugyan, hogy azt antiszemita indítékkal követték el, azonban ez a szándék nem bizonyítható.

Szurokkal öntötték le magyar áldozatok botlatóköveit a szlovákiai Komáromban

Komárom, Szlovákia

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány, bumm.sk

Október 25-én éjszaka ismeretlen tettes szurokkal öntötte le a komáromi botlatóköveket, amelyen idén nyáron helyeztek el a Komenský utcai alapiskola bejáratánál. A kövek egy magyar zsidó család áldozatainak állítanak emléket. Hétfőn a közelben található alapiskola lépett a rongálás eltávolításának ügyében: az iskola gondnoka eltávolította a szurokfelület jelentős részét. Az érintett család megdöbbenéssel hallott az esetről, az ismeretlen rongáló ellen feljelentést tettek.

Megrongált botlatókő Budapesten

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Budapesten ismét megrongált botlatókövet jelentett a Tett és Védelem Alapítványnak egy önkéntes. Ezen kövek a vészkorszak idején elhurcolt zsidóknak állítanak emléket egykori lakhelyüknél. Idén a Tett és Védelem Alapítvány monitoring csoportja már a második ilyen esetet regisztrálja. A korábbi esetről augusztusi jelentésünkben számoltunk be. Az Alapítvány ismételen felvette a kapcsolatot a botlatóköveket kihelyező német illetőségű Stolperstein Alapítvánnyal és az azokat készítő mesterrel, Günter Demniggel a botlatókő mielőbbi helyreállításának érdekében.

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

Az Alkotmánybírósághoz fordul a gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos joggyakorlat miatt a Tett és Védelem Alapítvány

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány, MTI

A Tett és Védelem Alapítvány október 2-án jelentette be, hogy az Alkotmánybírósághoz fordul, mert véleményük szerint változtatni kellene a gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos joggyakorlaton. Bodnár Dániel, az Alapítvány kuratóriumi elnöke kifejtette, hogy kilenc hónap alatt 28 feljelentést tettek közösség elleni izgatás és uszítás miatt. Ezek mindegyike „a jelenlegi jogszolgáltatás [...] apparátusában elveszett”. Közölte, ez szerintük azt jelenti, hogy habár a jelenlegi jogi környezet alkalmas lenne arra, hogy gyűlölet-bűncselekményeket szankcionálja, maga a jogalkalmazás tökéletesen alkalmatlan, hogy bármilyen módon a szankciót érvényesítse.

Antiszemitizmust monitorozó szervezetek konferenciája Budapesten

Budapest

Forrás: MTI

Október 16-án Antiszemitizmus és antiszemitizmus-monitoring Magyarországon és a világban címmel tartottak konferenciát Budapesten. Az eseményen meghívott vendégként részt vettek a Tett és Védelem Alapítvány képviselői is. A konferencián felszólalt Rétvári Bence, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium államtitkára hangsúlyozta: a kormánynak már hivatalba lépésekor egyértelmű álláspontja volt, hogy minden szélsőséges megnyilvánulást vissza kell szorítani.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Zsidó élet és antiszemitizmus a mai Európában címmel tartottak konferenciát Budapesten

Budapest

Forrás: MTI

A Tom Lantos Intézet szervezésében Zsidó élet és antiszemitizmus a mai Európában címmel tartottak konferenciát október 1–2-án Budapesten, az Országház felsőházi termében. A konferencián számos jeles személy tartott beszédet, akik mindegyike szólt az antiszemitizmus elítéléséről és az ellene folytatott küzdelem fontosságáról. Jelentésünkben a legfontosabb felszólalók gondolatait közöljük.

A konferencia megnyitóján Jair Lapid, izraeli pénzügyminiszter elmondta, hogy sosem lehet felhagyni a gyűlölettel szemben, az igazságért folytatott küzdelemmel. Véleménye szerint az antiszemitizmus most újra megjelent, és ezt nem szabad figyelmen kívül hagyni, annak ellenére sem, hogy sokak szerint már nem történhet meg a holokauszt tragédiája.

Herman Van Rompuy, az Európai Tanács elnöke a konferencia résztvevőinek küldött video üzenetében arról beszélt, hogy az antiszemitizmus Európa, az európaiak és az emberiség ellen elkövetett bűncselekmény. Az antiszemitizmus annyi, mint elutasítani Európát, az európai kultúrát.

Németh Zsolt, a Külügyminisztérium államtitkára beszédében kiemelte: hetven évvel a holokauszt után is folyamatosan küzdeni kell az antiszemitizmus ellen. Úgy vélte, jelentőséggel bír, hogy a konferenciát a Parlamentben tartják, mert az épület tanúja volt „a sötét napoknak”, amikor antiszemita törvényeket fogadtak el benne. Ami történt, nemcsak a magyar zsidó közösségnek volt borzalmas, hanem egész Magyarország nemzeti tragédiája volt – jelentette ki. Beszédében elmondta, hogy biztosítani kell, hogy ne legyen híd a demokratikus politikai erők és azok között, akik az antiszemitizmust erősítik, és e tekintetben a magyar kormány álláspontja nagyon világos. Az államtitkár a konferencia szünetében tartott sajtótájékoztatóján kérdésre válaszolva kizárta a koalíció lehetőségét a Jobbikkal.

Ilan Mor Izrael Állam budapesti nagykövete hangsúlyozta: a magyar társadalomban tudatosítani kell, hogy állandó erőfeszítésekre van szükség az antiszemitizmus ellen. A magyar-izraeli kapcsolatok erősítése azért is fontos, mert így lehet elérni, hogy a társadalom reagáljon az antiszemita megnyilvánulásokra – mondta.

Heisler András, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöke arról beszélt, hogy a mai magyar közéletben nincs olyan erő, amely hatékonyan felléphetne a zsidó szervezetek ellen, de a szervezeteknek képesnek kell lenniük az egységes érdekképviselőre.

Ira Forman, az Egyesült Államok külügyminisztériumának az antiszemitizmus elleni küzdelemmel foglalkozó különmegbízottja hangsúlyozta, a Jobbik nem egyenlő Magyarországgal, ahogyan a Jobbik nem egyenlő a Fidesszel sem. Értékelni kell a kedvező jeleket is az országban, például azt, hogy Orbán Viktor miniszterelnök keményen kiállt az antiszemitizmus ellen, továbbá azt, hogy a kormány 2014-et a holokauszt emlékévévé nyilvánította.

Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes, közigazgatás és igazságügyi miniszter a konferencián elmondta: 1990 után, amikor „hirtelen” beszélni lehetett Magyarországon a holokausztról, a társadalomnak szinte sokszerű volt találkoznia a magyar állam felelősségével. A magyar társadalom így csak 1990-ben szembesülhetett azzal, hogy a magyar állam szembefordult saját polgáraival, sőt segédkezett abban, hogy kiirtsák őket. A magyar állam is felelős volt a holokausztért – jelentette ki, hangsúlyozva, hogy szembe kell nézni a felelősséggel. Navracsics Tibor szavait azzal zárta, hogy „mi nem azok közé tartozunk”, akik úgy gondolják, elképzelhető Magyarország jövője a gyűlölet táborában. „Nem engedhetjük meg – a múlt felelősségének tudatában –, hogy az antiszemitizmus Magyarországon megerősödjön” – mondta.

Martonyi János, magyar külügyminiszter a kétnapos rendezvényen tartott záróbeszédében azt hangoztatta: a magyar holokausztot magyarok követték el magyarok ellen, az elkövetők és az áldozatok egyaránt magyarok voltak, számunkra ez a legnagyobb nemzeti trauma, amivel szembe kell nézni. “Elfogadjuk a felelősséget” – tette hozzá Martonyi János, aki Navracsics Tibornak a konferencia előző napján tartott beszédével kapcsolatban megjegyezte, hogy a miniszterelnök-helyettes a magyar kormány, az ország és nemzet nevében beszélt.

Lezárult a rasszista matricák kiragasztása miatt az ELTE Bölcsészettudományi Karán indított eljárás

Budapest

Forrás: ELTE BTK, hvg.hu

Október 10-én jelentette be Dezső Tamás, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának dékánja, hogy a rasszista felhangú matricák kiragasztása miatt indított eljárás lezárult. Az ügyben először a Nemzeti Nyomozó Iroda folytatott nyomozást, amelynek során megállapították, hogy a cselekmény nem minősül bűncselekménynek, viszont felmerült a garázdaság szabálysértés elkövetésének gyanúja. A nyomozást átvevő VIII. kerületi Rendőrkapitányság azonban megszüntette a nyomozást, mivel az eljárás alá vont személy kiléte nem volt megállapítható. Mint ismeretes ez év márciusában ismeretlenek matricát ragasztottak az ELTE BTK Művészetelméleti és Médiakutatási Intézetének folyosóján két névtáblára, melyek az állt: „Zsidók! Az egyetem a miénk, nem a tiétek. Üdvözlettel: a magyar hallgatók”.

A Raoul Wallenberg Egyesület megkapta az Európai Parlament által alapított Európai polgári díjat

Budapest

Forrás: MTI

Az Európai Parlament magyarországi tájékoztatási irodája október 11-én jelentette be, hogy a Raoul Wallenberg Egyesület megkapta az Európai Parlament által alapított Európai polgári díjat. Karin Olofsdotter, Svédország magyarországi nagykövete kiemelte az egyesületnek az emberi jogok védelméért kifejtett tevékenységét, amellyel életben tartják a vézskorszakban üldözötteket mentő Raoul Wallenberg szellemiségét és örökségét. Az egyesület nevében Sipos András elnök köszönte meg az elismerést, és elmondta, azért küzdenek, hogy a rasszista és antiszemita jelenségek semmilyen formában ne ismétlődhessenek meg.

A Fidesz hivatalos közleményben utasította vissza Novák Előd antiszemita megnyilvánulását

Budapest

Forrás: MTI

A Fidesz október 15-én közleményben utasította vissza az olyan antiszemita retorika használatát, amelyet Novák Előd engedett meg magának az Országgyűlés Kulturális és Sajtóbizottságának 2013. október 14-i ülésén a tervezett 2014-es holokauszt emlékévkapcsán. Az esetről jelentésünk Antiszemita gyűlöletcselekmények részében beszámoltunk. L. Simon László, a bizottság fideszes elnöke elmondta, hogy „a holokausztról való méltó megemlékezés – Novák Előd állításával szemben – nem a kollektív bűnösség súlykolását szolgálja, hanem ahhoz járul hozzá, hogy hasonló tragédiák ne fordulhassanak elő a jövőben. Elfogadhatatlannak és felháborítóknak tartjuk, hogy nyílt antiszemita kijelentések hangozzanak el a Parlamentben, vagy annak valamely bizottsági ülésén, és ez ellen, ahogy eddig is, úgy a jövőben is határozottan fel kívánunk lépni”.

Ugyanezen a napon Novák Előd bejelentette, rágalmozási pert indít L. Simon László ellen, amiért „azt hazudta, hogy nyílt antiszemita kijelentések hangzottak el a számból”. Novák közleményében úgy fogalmaz: „az illetékes kulturális bizottság ülésén az egyebek napirendi pontban joggal neveztem hullarablásnak a holokausztipar legújabb, 6,5 milliárdos közpénzlenyúlását, hiszen áldozatokra hivatkozva akarnak hasznot húzni a megélhetési emlékezők és bűnbakképzők”.

A Tett és Védelem Alapítvány közleményben üdvözölte, hogy nem neveznek el közteret Tormay Cécilről

Visszavonta a Fővárosi Közgyűlés október 3-án azt a határozatot, melyben Tormay Cécile írónőről kívántak közterületet elnevezni a II. kerületben. Tarlós István főpolgármester a vitában jelezte, megkapták a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) állásfoglalását a Tormay Cécile közre vonatkozóan, és nem tehet mást, mint visszavonja a korábbi határozatot. A Tett és Védelem Alapítvány emlékeztet arra, hogy Tormay büszkén vallotta magát antiszemitának és fasisztának, e nézeteit sohasem vonta vissza.

A Tett és Védelem Alapítvány helyesnek tartja a Közgyűlés döntését, hiszen Tormay Cécile politikai tevékenységének elítélésében nyilvánvaló nemzeti konszenzusnak kell lennie, az ehhez hasonló kérdések konstruktív rendezésének érdekében a jövőben is elsődleges fontosságú az ehhez hasonló ügyek szakmai alapon – és a napi politikától és személyeskedéstől minél távolabb – történő kezelése.

HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL

A magyar jobboldal fordulata az antiszemitizmust illetően címmel közölt elemzést a Le Monde

Párizs, Franciaország

Forrás: MTI

Október 28-án A magyar jobboldal fordulata az antiszemitizmust illetően címmel közölt elemzést a mértékadó francia balliberális napilap, a Le Monde. Eszerint a magyar kormány, amelyet sokáig azzal vádoltak, hogy elnéző a szélsőjobboldal antiszemita kijelentéseivel szemben, mostanában a témában mutatott ügybuzgalmával jeleskedik, és bátorítja a megemlékezéseket a magyarországi holokauszt jövőre esedékes hetvenedik évfordulójára. A tudósító szerint fordulópontot jelent, hogy a Zsidó élet és antiszemitizmus a mai Európában című, jelentésünkben is részletesen tárgyalt konferencián Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes és Martonyi János külügyminiszter felszólalásukban elismerték a magyar állam felelősségét a holokausztban. A lap szerint miközben Magyarországon az antiszemita fizikai támadás ritka, a magyar antiszemitizmusra olyan verbális agresszivitás jellemző, amely már nem létezik Nyugat-Európában. A tudósító úgy látja, hogy a Fidesz eddig a legtöbb esetben lenyhán reagált erre a vitriolos retorikára, és saját soraiban is megtúrta az antiszemitaikat. A 2014-es választások közeledtével azonban a kormánypárt hangnemet váltott: az antiszemitizmus elleni harccal ugyanis el tudja szigetelni a szélsőjobboldalt, amellyel a globalizáció veszteseinek szavazataiért versenyez.

A Jerusalem Post a magyarországi kormány antiszemitizmus elleni tevékenységéről

Jeruzsálem, Izrael

Forrás: MTI

Október 29-én a Jerusalem Post izraeli napilap arról írt, hogy a magyar kormány New York-i PR-szakértők segítségével és a magyar zsidók tömeges deportálására emlékezésekkel igyekszik megcáfolni azt a szerinte téves nézetet, hogy nem lép fel kellő határozottsággal a hazai szélsőségekkel szemben. Kumin Ferenc, a nemzetközi sajtókapcsolatokért felelős helyettes államtitkár múlt héten a Jewish Telegraphic Agency izraeli hírügynökségnek adott interjúban arról beszélt, hogy az Egyesült Államokban sok szó esik a magyarországi antiszemitizmusról és rasszizmusról. „Szeretnénk erről a kérdéstről reális képet adni. Nem azt mondjuk, hogy ez nem létezik, de bizonyos esetekben eltúlozzák az ügyet” – idézte a Jerusalem Post a helyettes államtitkárt.

Kumin Ferenc ugyanakkor elismerte, hogy Magyarország szélsőségesként való megítélése az egyik legnagyobb akadálya annak, hogy az ország erősítse kapcsolatait az Egyesült Államokkal. Andrew Baker rabbi, az American Jewish Committee amerikai zsidó szervezet nemzetközi kapcsolatokért felelős igazgatója Navracsics Tibor – jelentésünkben is említett – szavaival kapcsolatban azt mondta, hogy az Magyarországon „erőteljes kijelentésnek” számít, de valójában „a legtöbb állam már korábban eljutott oda, hogy elismerje a saját felelősségét”. Andrew Baker szerint most az a kérdés, hogy ezek pusztán szavak maradnak vagy gyakorlati következményük is lesz – írta a Jerusalem Post.

A magyarországi antiszemitizmus erősödésével foglalkozott a New York Times

New York, Amerikai Egyesült Államok

Forrás: MTI

Október 30-i számában az antiszemitizmus közép-európai és ezen belül magyarországi újbóli erősödéséről írt a New York Times amerikai napilap véleményrovatában Szegedy-Maszak Marianne, Washingtonban élő író-újságíró. A tendencia bizonyítására a Jobbik megerősödését, parlamenti párttá válását és egy képviselőjének arra vonatkozó felhívását hozza fel példának, hogy írják össze a zsidó származású képviselőket. Az újságíró szerint az antiszemitizmus újbóli erősödése fájdalmas, de ismerős jelenség. Megállapítja, hogy régi sztereotípiák – például, hogy a zsidók azonosak a kommunizmussal és a kapitalizmussal – fűtik a Jobbik támogatottságát.

EGYÉB HÍREK

2015-ben Magyarország látja el a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség soros elnöki tisztét

Toronto, Budapest

Forrás: MTI

A Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség (IHRA, International Holocaust Remembrance Alliance) a kanadai Torontóban megrendezett ülésén egyhangú döntéssel Magyarországot bízta meg az elnökségi teendők ellátásával 2015-ben. A 2000-ben alakult, 31 tagot és további 10 megfigyelő országot, illetve nemzetközi szervezetet tömörítő szövetség fő célja az emlékezés és az oktatás előmozdítása, valamint támogatása. A Tett és Védelem Alapítvány egyedüli magyar civil szervezetként vett részt a konferencián.

Próhle Gergely, a Külügyminisztérium helyettes államtitkára Magyarország kapcsán arról beszélt, hogy a nemzetközi sajtóban az utóbbi időben „furcsa módon” jelenik meg Magyarország, azzal a beállítással, mintha az antiszemitizmus itt más országoknál jelentősebb mértékben lenne jelen. Az elnökségi pozíció azoknak az erőfeszítéseknek a jelentős elismerése, amelyeket az utóbbi években ennek a beállításnak a cáfolatára törekedve tett a kormány. Kifejtette, az elnökségre való előkészítés során is sikerült több kérdésben konszenzust teremteni a magyarországi zsidó szervezetekkel. Említést tett a Tett és Védelem Alapítványnak az antiszemitizmus kutatásában végzett munkájáról is, melynek eredményei alapján „konkrét dolgokról lehet beszélni, s ezek alapján lehet feladatokat kijelölni.”

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ÜGYEI

Elutasították a Tett és Védelem Alapítvány Tyirityán Zsolt ügyében tett panaszát

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

A Budapesti Rendőr Főkapitányság nem találta megalapozottnak a közösség elleni izgatás vádját Tyirityán Zsolttal szemben. Tyirityán 2012 október 23-án a Corvin-közből tartott beszédében többek között azt mondta: szeretne végre egy olyan kormányt Magyarország élén látni aki „ismét marhavagonokba zárja a Dániel Péter-féle embertípust”. A rendőrség indoklása szerint Tyirityán beszéde nem volt uszító, mivel csak olyan emberek hallgatták, akik vélhetően egyetértenek vele. A Tett és Védelem Alapítvány az elutasítással szemben panasszal élt. Október 3-án a Budapesti VIII. kerületi Ügyészség határozatában a panaszt elutasította, amely ellen további jogorvoslatnak helye nincsen.

Elutasították a Tett és Védelem Alapítvány Lantos János ellen tett feljelentését

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

A Tett és Védelem Alapítvány feljelentést tett Lantos János ellen, aki a Szálasi Ferenc hungarista ideológiáját magának valló Pax Hungarica Mozgalom nevében mondott beszédet 2012. október 23-án a Corvin közben. Az Alapítvány véleménye szerint Lantos az ott elmondottakkal megvalósította a közösség elleni izgatás bűncselekményét.

A Budapesti Rendőr-Főkapitányság Felderítő Főosztálya október 9-én kelt határozatában a feljelentést elutasította. A rendőrség indoklása szerint Lantos beszéde nem volt uszító, mivel csak olyan emberek hallgatták, akik vélhetően egyetértenek vele. Az indoklásban többek között az alábbiak szerepelnek: „A beszédét egészében ajánlatos értelmezni, mert abból elfogultan kiragadott mondatok csak a teljes szövegkörnyezetben nyernek valódi értelmet. [...] A feljelentő elfogult értelmezése miatt gondolja azt, hogy az bűncselekmény, ha valaki szerinte kódolt nyelvű utalásokat tartalmazó felszólalást tesz, ami szerinte az erőszak érzelmi előkészülete. A beszéddel tanúsított magatartás nem tartozik a büntetőjognak sem szándékosan, sem a gondatlanul elkövetett bűncselekményi kategóriájába, ugyanis a bűncselekmény megvalósulásához nem elegendő csupán a veszély feltételezett volta, annak valós, közvetlen veszélynek kell lennie. [...] Jelen eset vonatkozásában a veszély feltételezett volta absztrakt [...]” A beszéd teljes hosszában még mindig megtalálható a YouTube internetes megosztó portálon.

Az elkövető kilétének hiányában felfüggesztették a nyomozást a Bodnár Dániel által, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása ügyében tett feljelentésben

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

A Budapesti Rendőr-főkapitányság V. kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya október 10-én kelt határozatában felfüggesztette a nyomozást Bodnár Dániel, a Tett és Védelem Alapítvány kuratóriumának elnöke által augusztus 6-án a www.kuruc.info domainnév alatt üzemelő szélsőjobboldali hírportál ellen tett feljelentés ügyében. Mint arról augusztusi jelentésünkben beszámoltunk a honlapon július 18-án megjelent írásban Bodnár Dánielt szélhámosnak, köztörvényes bűnözőnek nevezték, valamint azt állították, hogy másokat meglopott, egy július 23-án megjelent írásban csalónak nevezték, majd július 24-én a zsidóbűnöző kifejezést használták. Ezért a kuratórium elnöke rágalmazás miatt feljelentést tett. A július 23-i cikkben ezen kívül Bodnár Dániel egy közeli hozzátartozójáról azt írták, hogy „belefulladt az auschwitz strandmedencébe”, valamint az egész korszakot a „homokamu időszakának” nevezték. Mivel ezek a kijelentések alkalmasak voltak arra, hogy a nemzeti szocialista rendszerek által elkövetett népiártást jelentéktelen színben tüntessék fel, ezért a Tett és Védelem Alapítvány holokauszttagadás miatt külön is feljelentést tett.

A rendőrség a nyomozás felfüggesztését azzal indokolta, hogy mivel a feljelentésben szereplő weblapnak helyt adó szerver az Amerikai Egyesült Államokban található, ezért az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható. Ha az elkövető személyére vonatkozóan a hatóság újabb adat birtokába jut, akkor folytatja a nyomozást.

Elutasították a Tett és Védelem Alapítvány Lenhardt Balázs ügyében tett panaszát

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

A Központi Nyomozó Főügyészség a Tett és Védelem Alapítvány által tett feljelentés nyomán közösség elleni izgatás büntette miatt indított nyomozást dr. Lenhardt Balázs országgyűlési képviselő ellen. Mint arról júniusi jelentésünkben beszámoltunk a jobbkios országgyűlési képviselő még egy 2012 decemberében tartott cionizmusellenes demonstráción mondott beszédet, majd meggyújtott egy izraeli zászlót és lyukat égetett a közepébe.

A Főügyészség a nyomozást bűncselekmény hiányában augusztus 24-én kelt határozatában megszüntette. Dr. Köves Slomó, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség vezető rabbija és Bodnár Dániel, a Tett és Védelem Alapítvány Kuratóriumának elnöke a határozat ellen két – azonos tartalmú –, közösen előterjesztett panaszt jelentett be.

A Legfőbb Ügyészség Kiemelt és Katonai Ügyek Főosztálya október 16-án kelt határozatában a panaszt elutasította. Az indoklás szerint „a közösség elleni izgatást az követi el, aki nagy nyilvánosság előtt valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport vagy a lakosság egyes csoportjai ellen gyűlöletre uszít. [...] A veszély, a sérelem bekövetkezésének reális lehetőségét jelenti [...]” Az Ügyészség szerint a „dr. Lenhardt Balázs beszédében foglaltak, illetve Izrael Állam nemzeti zászlajának felgyújtása – a panaszban hivatkozott, a rendezvényen jelenlévőktől elhangzott bekiabálások ellenére – nem alkalmas gyűlölet uszításának, azaz – elkövetési magatartás hiányában – a közösség elleni izgatás bűncselekményének megállapítására.”

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A Kategória rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Ssz.	Dátum	Esemény	Kategória
1	október 1–2.	Zsidó élet és antiszemitizmus a mai Európában című konferencia	Hivatalos és civil reakciók
2	október 2.	TAz Alkotmánybírósághoz fordul a gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos joggyakorlat miatt a TEV	Közösségi hírek és reakciók
3	október 3.	Elutasították a Tett és Védelem Alapítvány Tyirityán Zsolt ügyében tett panaszát	TEV hivatalos ügyei
4	október 4.	Náci karlendítés szélsőjobboldali, radikális zenekarok koncertjén	Gyűlöletcselekmény: gyűlöletbeszéd
5	október 9.	Elutasították a Tett és Védelem Alapítvány Lantos János ellen tett feljelentését	TEV hivatalos ügyei
6	október 10.	Lezárult a rasszista matricák kiragasztása miatt az ELTE Bölcsészettudományi Karán indított eljárás	Hivatalos és civil reakciók
7	október 10.	Az elkövető kilétének hiányában felfüggesztették a nyomozást a Bodnár Dániel által, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása ügyében tett feljelentésben	Hivatalos és civil reakciók
8	október 11.	A Raoul Wallenberg Egyesület megkapta az Európai polgári díjat	Hivatalos és civil reakciók
9	október 14.	2015-ben Magyarország látja el az IHRA soros elnöki tisztét	Egyéb hírek
10	október 14.	Novák Előd antiszemita kijelentése az Országgyűlés Kulturális és Sajtóbizottságának ülésén	Gyűlöletcselekmény: gyűlöletbeszéd
11	október 15.	A Fidesz elítélő közleménye Novák Előd felszólalása kapcsán	Hivatalos és civil reakciók
12	október 16.	Antiszemitizmust monitorozó szervezetek konferenciája Budapesten	Közösségi hírek és reakciók
13	október 16.	Elutasították a Tett és Védelem Alapítvány Lenhardt Balázs ügyében tett panaszát	TEV hivatalos ügyei
14	október 23.	Arcon köptek egy zsidó férfit	Gyűlöletcselekmény: támadás
15	október 25.	Megrongált botlatókő Komáromban	Gyűlöletcselekmény (statisztikán kívül)
16	október 28.	A Le Monde cikke a magyarországi antiszemitizmusról	A magyarországi antiszemitizmusról
17	október 28.	A Jerusalem Post a magyarországi kormány antiszemitizmus elleni tevékenységéről	A magyarországi antiszemitizmusról
18	október 30.	Az antiszemitizmus erősödésével foglalkozott a New York Times	A magyarországi antiszemitizmusról
19	–	„Sz.runk a holokausztra” felirat a budapesti roma holokauszt emlékművön	Gyűlöletcselekmény: rongálás
20	–	Szélsőjobboldali tiltakozás	Gyűlöletcselekmény: gyűlöletbeszéd
21	–	Megrongált botlatókő Budapesten	Gyűlöletcselekmény (statisztikán kívül)
22	–	Antiszemita matricák a budapesti Zsidó Szeretetkórház tábláján	Gyűlöletcselekmény: rongálás

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus érte, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

BEJELENTÉSEKET AZ ALÁBBI LEHETŐSÉGEK BÁRMELYIKÉN
FOGAD AZ ALAPÍTVÁNY:

FORRÓDRÓT

(+36 1) **51 00 000**

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és facebook oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtsük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

ADOMÁNYÁT AZ ALÁBBI BANKSZÁMLASZÁMON JUTTATHATJA
EL AZ ALAPÍTVÁNYHOZ:

13597539-12302010-00057157

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY ELÉRHETŐSÉGEI:

Cím: 1052 Budapest. Semmelweis utca 19.

Tel: +36 1 267 57 54

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 *Audit of Anti-Semitic Incidents*.

CEJI, 2012. *Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához.* Facing Facts! projekt.

Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. *Hate Crime. Impact, Causes and Responses*. London: Sage Publications.

Community Security Trust (CST). 2013. *Antisemitic Incidents Report 2012*.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hate crimes In *Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict*. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. *Hate Crime Laws. A Practical Guide*. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. *Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region*. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. *In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes*. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. *Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány*. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Szalai Kálmán ügyvezető igazgató

Szerző: Dr. Barna Ildikó szociológus, *habilitált egyetemi docens, tanszékvezető*
ELTE TÁTK Társadalomkutatások Módszertana Tanszék

Szerkesztők: Palotai Borbála szociológus
Dr. Fekete István László ügyvéd, *a Tett és Védelem Alapítvány jogi képviselője*
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, *a Tett és Védelem Alapítvány és a Brüsszel Intézet jogi képviselője*
Csillik Dávid kutató, *a Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoportjának vezetője*
Gulyás Luca kommunikációs tanácsadó
Tóth Gábor elemző
Dr. Szegő Krisztina jogász
Lajkó Benjamin médiaelemző
Bethlenfalvy Bálint, szakfordító

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus, *a Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke*
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr Kovács András szociológusnak, a CEU tanárának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a forrás pontos megjelölésével.

2013. Budapest

BRÜSSZEL INTÉZET

Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Cím: 1052 Budapest. Semmelweis utca 19.
Tel: +36 1 267 57 54
<http://www.brusszelintezet.hu>
info@brusszelintezet.hu